

סגור חלון

יש שופטים בירושלים (וילדיהם הם עורכי דין בפרקליטות)

"גלובס" חושף את רשימת קשרי המשפחה בין עובדים בפרקליטות ובמשרד המשפטים ובין שופטים? חשיפת הרשימה - בעקבות עתירה של עו"ד חיים שטנגר

חן מענית 22/7/16

אחת הביקורות החריפות שנמתחו לאורך השנים על מערכת המשפט בישראל היא שהיא נגועה בנפוטיזם. חלק מהביקורת היא עניינית, שכן היו בעבר מקרים שבהם בעלי שררה במערכת המשפט העדיפו במינוי למשרות את קרובי משפחתם על פני מועמדים אחרים. בבתי המשפט אפילו הייתה תופעה נפוצה שילדיהם של שופטים מתמחים אצל שופטים קולגות. אבל חלק אחר וניכר מהביקורת לא היה ענייני, שכן רוב המינויים במערכת המשפט היו מינויים מצוינים, גם כאשר מדובר היה בקרובי משפחה של עובדים בתוך המערכת.

על כל פנים, דוגמאות להעסקת קרובי משפחה במערכת המשפט לא היו חסרות, גם לא בתפקידים הבכירים ביותר. למשל, אלישבע ברק, אשתו של נשיא בית המשפט העליון לשעבר אהרן ברק, כיהנה כשופטת בבית הדין הארצי לעבודה; דניאלה ביניש, בתה של נשיאת העליון לשעבר דורית ביניש, התמחתה אצל נאוה בן-אור בעבר מבכירי פרקליטות המדינה; וב-2002 התחוללה סערה ציבורית בשל מינוי אילונה לינדנשטראוס לרשמת בית משפט השלום בצפון. בזמן שאביה, מיכה לינדנשטראוס (שאחר כך היה מבקר המדינה), כיהן כנשיא המחוזי בחיפה.

הביקורת הציבורית על המינוי הרתיעה את הוועדה לבחירת שופטים בשנים האחרונות מאישור מינויים דומים. כך למשל נדחתה מועמדותה של עו"ד שירה כהן-מזור, בתו של נשיא בית הדין האזורי לעבודה בחיפה לשעבר רם כהן, מלכהן כשופטת בבית הדין האזורי לעבודה. בשנה שעברה נאלץ סגן נשיא בית המשפט המחוזי בנצרת לשעבר, תאופיק כתילי, להקדים בחודשיים את פרישתו, כדי לאפשר את מינוי בתו, יסמין כתילי-מני, לשופטת בבית משפט לתעבורה בצפון.

בדצמבר האחרון הודיעה הוועדה לבחירת שופטים, בראשות שרת המשפטים איילת שקד, כי לאחר דיון בנושא היא החליטה לקבוע נוהל לפיו, ככלל, הוועדה לבחירת שופטים לא תמליץ על מינוי מועמד שהוא בן משפחה של שופט. כמו כן, הוחלט כי ילדיהם של שופטי בית המשפט העליון לא יוכלו להיבחר לשפיטה כל עוד הוריהם מכהנים בבית המשפט העליון.

עם זאת, לפי הנוהל שהשתרש מאז, במקרים חריגים ובתנאים מסוימים ניתן יהיה למנות לשפיטה מועמדים שקרובי משפחתם מועסקים במערכת המשפט. כמו כן, לפי הנוהל עליו הודיעה השרה שקד, עורך דין המבקש להציע את מועמדותו לתפקיד שפיטה, נדרש למלא טופס הצהרה לגבי קרובי משפחה העובדים במערכת המשפט ויצרף אותו לטופסי המועמדות.

עוד נקבע (וכבר מיושם) כי מועמדותו של קרוב משפחה מדרגה ראשונה ו/או שנייה לשופט מכהן לתפקיד שיפוטי תיבחן על-ידי הוועדה לבחירת שופטים כבקשה חריגה, תוך התחשבות בין היתר בגורמים הבאים: זיקתו של התפקיד המיועד למועמד לתפקידו של קרוב המשפחה המועסק במערכת, מיקום גאוגרפי של המשרות וטיב מערכת היחסים בפועל בין הקרובים.

בנוסף, הבחירה בוועדה לבחירת שופטים בקרוב משפחה תהיה ברוב מיוחד של 7 חברי הוועדה לכל הערכאות השיפוטיות, וקרובי משפחה ימונו רק 3 שנים אחרי בחירת השופט המכהן.

כן נקבע כי קרובי משפחה לא יכהנו באותו מחוז שיפוטי, כדי שלא ישמשו כערכאת ערעור האחד של השני. עוד הוחלט כי לא יאשרו מינויים אשר יוצרים היררכיה בתפקידים בין קרובי משפחה, כלומר כאשר מוטלת על אחד חובת פיקוח או ביקורת על האחר. לבסוף, כאמור, הוחלט כי לא יוכלו להיבחר בנים של שופטי בית המשפט העליון, כל עוד הוריהם מכהנים כשופטים בעליון.

שופטי העליון החברים בוועדה למינוי שופטים, הנשיאה מרים נאור והשופטים סלים ג'ובראן ואליקים רובינשטיין, היו מעוניינים להרחיק לכת אף יותר ולקבוע נוהל שיאסור באופן גורף על מינוי קרובי משפחה מדרגה ראשונה של שופטים לתפקידי שפיטה במערכת. ואולם, יתר חברי הוועדה התנגדו לעמדת שופטי

העליון, והיא נדחתה.

מי שלא הסתפק בנהלים החדשים ומנהל מאבק משפטי בניסיון להביא לשקיפות מרבית בכל הנוגע להעסקת קרובי משפחה במערכת המשפט הוא עורך הדין הוותיק והצבעוני, ד"ר חיים שטנגר. בסיועם של עורכי הדין ממשרדו, אורי פנטילט וארנון שצמן, הגיש שטנגר עתירה לבית המשפט המחוזי בירושלים, בשבתו כבית המשפט לעניינים מינהליים, שבה הוא ביקש להורות למשרד המשפטים להעביר לידי רשימה שתפרט ותגלה את קשרי המשפחה של עורכי וְעורכי דין בפרקליטות ובמחלקות השונות במשרד המשפטים לבין שופטים ורשמים.

למרבה האירוניה, לטענת שטנגר, השופט ארנון דראל מהמחוזי בירושלים פסל את עצמו מלדון בעתירה שהונחה בתחילה על שולחנו, בשל העובדה שיש לו קרוב משפחה במערכת. התיק הועבר לשופט יורם נועם, שגם הוא פסל את עצמו מלדון בה, בשל העובדה שבנו מועסק כיועץ משפטי במשרד המשפטים. לבסוף דן בעתירה השופט ד"ר יגאל מרזל, לשעבר רשם בית המשפט העליון.

בחודש מאי העביר משרד המשפטים לעו"ד שטנגר רשימה ראשונית וחלקית של 21 עובדים בפרקליטות ובמשרד המשפטים בהווה ובעבר, שהם בעלי קרבת משפחה לשופטים או לשופטים שפרשו לגמלאות. בין היתר הוזכרה ברשימה מרים רובינשטיין, לשעבר פרקליטה בפרקליטות המדינה, שהיא רעייתו של שופט בית המשפט העליון, אליקים רובינשטיין.

שלשום (ד') נעתר משרד המשפטים לבקשתו של שטנגר ובאמצעות עו"ד אחוה ברמן, סגנית בכירה בפרקליטות מחוז ירושלים, העביר רשימה נוספת של עובדים בפרקליטות ובמשרד המשפטים שהם בעלי קרבת משפחה לשופטים או לשופטים שפרשו לגמלאות.

מהרשימה עולה כי לפחות ל-40 פרקליטים ועובדי משרד המשפטים יש קרובי משפחה שהם שופטים. זאת, כאמור, בנוסף ל-21 עובדים שהופיעו ברשימה שהועברה בחודש מאי.

חלק מרשימת 61 בעלי התפקידים פורסם באתר של יואב יצחק. כאן נחשפת רשימה מפורטת יותר.

עם זאת, משרד המשפטים מציין כי הרשימות כוללות רק עובדים בעלי קרבת משפחה לשופטים שהסכימו למסירת פרטיהם. עוד מבהיר משרד המשפטים כי מהרשימה החדשה הושמט שמה של עובדת שהתנגדה למסירת פרטיה, וכן הושמטו שמותיהם של עובדת שנמצאת בחו"ל ושל שני עובדי המשרד לשעבר בעלי קרבת משפחה לשופטים, שקבלת עמדתם כיום אפשרית רק דרך הנהלת בתי המשפט (לפי ההערכה הם מונו לשופטים).

יצוין בנוסף כי מדובר ברשימה משלימה של שמות עובדים קרובי משפחה שטרם פורסמו, ולא בכלל העובדים בעלי קרבת משפחה לשופטים.

אחד מהשמות של עובדת פרקליטות שאביה הוא שופט בכיר הוא זה של עו"ד אלכסנדרה קרא, בתו של שופט בית המשפט המחוזי בתל-אביב ג'ורג' קרא, שישב בין היתר בראש הרכב השופטים שהרשיע את הנשיא לשעבר משה קצב בשני מעשי אונס ובעבירות נוספות ושלח אותו ל-7 שנות מאסר. אלכסנדרה קרא היא פרקליטה בפרקליטות מחוז תל-אביב (פלילי).

שם מוכר נוסף הוא של יעל ורבה-זלינגר, מנהלת המחלקה הפיסקלית בפרקליטות, שהיא בת דודה של נשיאת בית המשפט העליון לשעבר, דורית ביניש. עם זאת, ביניש פרשה כבר מזמן לגמלאות, וגם ורבה-זלינגר כבר סיימה את תפקידה.

שמות נוספים שמופיעים ברשימה הם של ליאב וינבאום, מנהל המחלקה המסחרית בפרקליטות מחוז תל-אביב, שאחותו, חדוה ויינבאום-וולצקי, היא שופטת בית המשפט המחוזי בתל-אביב; אודליה כוחן - פרקליטה שחמותה היא שופטת השלום בתל-אביב לשעבר, חיותה כוחן, שפרשה לגמלאות ב-2010; שופט המחוזי בתל-אביב, עודד מודריק, שפרש, הוא חמיו של מאור אבן חן מהמחלקה הכלכלית בפרקליטות המדינה. גם בתו של מודריק, רוני, עובדת כפרקליטה בפרקליטות מחוז תל-אביב. אסף נועם מהלשכה המשפטית במשרד המשפטים הוא בנו של שופט המחוזי בירושלים, יורם נועם.

לטענת עו"ד שטנגר, "הרשימה שמסר משרד המשפטים אינה מדויקת, וזאת בלשון המעטה. איני חושב שהדבר נעשה במזיד, אבל הוא מראה על התנהלות רשלנית לכאורה, ותעיד העובדה ששמו של השופט דראל, שפסל את עצמו מלדון בעתירה בשל העובדה שיש לו קרוב משפחה בפרקליטות, לא נכלל ברשימה".

דובר משרד המשפטים, עו"ד משה כהן, מסר בתגובה: "העסקה של קרובי משפחה במשרד המשפטים, שיש בו כידוע כמה עשרות יחידות שונות, נבחנת בהתאם לכללי שירות המדינה. המשרד אף מחיל נהלים מחמירים, ומנכ"לית המשרד, אמי פלמור, מפקחת אישית על אישור העסקת עובדים להם קרובי משפחה במערכת בתי המשפט.

"במדינת ישראל יש עשרות אלפי משפטנים, ומטבע הדברים יש ביניהם קרובי משפחה העובדים במערכת המשפט במגזר הציבורי. כמובן שעובדים אלה חייבים להצהיר על קרבת המשפחה. כללי שירות המדינה מקיימים איזון בין העיקרון החוקתי של חופש העיסוק וההתקדמות המקצועית, לבין הצורך בהבטחת אמון הציבור במערכת הציבורית. הכללים אינם קובעים איסור מוחלט על העסקת קרובי משפחה במערכת המשפט, אלא מגבילים העסקה רק במקרים של יחסי כפיפות וקשרי עבודה.

"בהתאם, המשרד נוקט בצעדים הנדרשים על-פי הכללים, כאשר במקרים מסוימים לא מאושרת העסקה, או מאושרת בתנאים המבטיחים מניעת ניגוד עניינים, דוגמת העברה למחוזות אחרים או בין יחידות מקצועיות".

רשימה חלקית של עובדי פרקליטות בעלי קרבת משפחה לשופטים

שם ומשפחה	תפקיד	קשר משפחתי	שם ומשפחה	תפקיד
1 יעל ורבה זלינגר	מנהלת המח' הפיסקלית	בת זודה	דורית בייניש	נשיאת עליון (לשעבר)
2 אודליה כוחן	פמי"צ	חמות	חיותה כוחן	שופטת שלום, תל אביב
3 מיכל קפלן חקמן	סניצ	אם	עדנה קפלן הגלר	שופט מחוזי ת"א
4 עדי ברזן	סניצ מוכירת פיקוח	אשת דוד	ציפורה ברזן	שופטת מחוזי ת"א
5 דיתנה דפנה	עו"ד באפי"כ	-	אליעזר ריבלין	שופט עליון
6 שלומי פירון	ממונה על העזרה המשפטית	-	דיתה פרוזניץ	שופטת ביה"ד האזורי לעבודה י"ם
7 שרון רינגר	עו"ד סניצ	בת דוד	חגית שגיא	שופטת ביה"ד לעבודה ת"א
8 ליאב וינבאום	פמ"ת"א	אחות	חדזה וינבאום וולצקי	שופטת
9 הגלר שלי	סטגורטית מח' פלילית	בת זודה	עדנה קפלן	שופטת מחוזי ת"א
10 מאור אבן חן	מח' כלכלית פרקליטות	חם	עודד מודריק	נשיא מחוזי ת"א לשעבר
11 רוני מודריק	פמ"ת"א	אב	עודד מודריק	נשיא מחוזי ת"א לשעבר
12 גלית זמיר	סניצ	ניס	אייל אברהמי	שופט ביה"ד אזורי עבודה י"ם
13 ננה שמואלי מאור	סניצ	בת זודה	מיכל ברנט	שופטת
14 גלית לוי בן שחר	פמי"ת מחמחה	חמות	ורדה בן שחר	שופטת לענייני משפחה בי"ש
15 כרמית בן-דוד	פמי"צ פרקליטה	אב	מנחם בן דוד	נשיא מחוזי נצרת
16 חנה מגד	פמיד מנהלת מח' פלילית	בעל	דב מגד	שופט
17 אביב שרון	פמי"ת פרקליט	בן דוד	אורי שרהם	שופט מחוזי ת"א
18 דנה טרודון-ינורוב	פרקליטה פמי"ת	נכדה של בן דוד	כרמלה רוטפלד	שופטת שלום נצרת
19 מיכל בנימינוב	פרקליטה פמ"ת"א	בן זוג	גיל דניאל	שופט שלום אשדוד
20 יובל וסרקרוג	פמי"ת אורחי	אם	שלומית וסרקרוג	שופטת מחוזי חיפה
21 פניה בראל	אפי"כ מנהלת לשכת הרישום לענייני ירושה	ניס	ברעם משה	שופט
22 ענת אליעזר שניצר	פרקליטה	אם	רות אליעזר	שופטת מחוזי ירושלים
23 חנן אסולין	מתמחה	אב	פנחס אסולין	שופט שלום בי"ש
24 שמאי בקר	פרקליט	חמות	ריבה ניר	שופטת
25 אביה גולדין	פרקליט	הורה	אשר גולדין	שופט שלום ת"א
26 אלכסנדרה קרא	-	-	-	יש קרוב משפחה שהוא שופט, לא צוין מיהו
27 אייל תדבוג	-	-	-	יש קרוב משפחה שהוא שופט, לא צוין מיהו
28 הרב שלמה דיכונסקי	-	חתניו	הרב יצחק מרזה	דיין בית הדין האזורי תל אביב
29 -	-	-	הרב אברהם מייזלס	דיין בית הדין האזורי נתניה
30 נדיב יונתן	ישוע וחוקיקה	אם	נדיב מיכל	שופטת מחוזי מרכז
31 מוראם עילבוני	עו"ד פרקליטות מחוז חיפה	דוד	עאטף עילבוני	שופט מחוזי נצרת
32 אסף נועם	לשכה משפטית	אב	יזם נועם	שופט כי"מ מחוזי י"ם
33 רובינשטיין מרים	פרקליטות המדינה, המחלקה האזורית	בת זוג	אליקים רובינשטיין	שופט בית המשפט העליון
34 פרסקי אלעד	פרקליטות המדינה, המחלקה האזורית	אח	פרסקי יעקב	שופט בית משפט השלום בי"ש
35 קרינשטיין מדגלית	פרקליטות המדינה מחוז ירושלים אורחי	אחות	מרים אלני	שופטת בית משפט השלום ירושלים
36 קרינשטיין מדגלית	פרקליטות המדינה מחוז ירושלים אורחי	אחות	אורית ליפשיץ	שופטת בית משפט השלום בי"ש
37 הלית אילסר	אפי"כ - היתורה לאיתור נכסים עוובים והשבתם	בן זוג	ירון מיטקביץ	שופט בית משפט השלום י"ם
38 במביליה קובי	פרקליטות מחוז, עבירות מסוי וכלכלה	ניסיה	עדי אינשטיין	שופט בית משפט השלום נצרת
39 אברהם טל	יחידת סגנונית ציבורית, מחוז נצרת	בת זוג	זנתן אברהם	שופט בית המשפט המחוזי נצרת
40 תמיר חגית	פרקליטות המדינה מחוז ת"א, אורחי	בן זוג	מיכאל תמיר	שופט בית המשפט השלום ת"א
41 העדשבורג יזם	פרקליטות המדינה - המחלקה הפיסקלית	בת זוג	רחל בריג הידשבר	שופטת בית דין אזורי לעבודה י"ם
42 שבי"שני עיריית	נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות	בן זוג	גי'א שבי"שני	שופט בית משפט העליון
43 ורדי שרי	הלשכה לסיוע משפטי, ת"א	בן זוג	קובי ורדי	שופט בית משפט השלום ת"א
44 מיומן ברק	פרקליטות המדינה מחוז ירושלים, פלילי	אם	נלי מיומן	שופטת בית משפט השלום י"ם
45 אלבו מיכל	לשכת המשנה ליועמ"ש לממשלה, יחידת כ"ל	אב	שלמה אלבו	שופט בית משפט השלום י"ם
46 גרעוני ענת	לשכת המשנה ליועמ"ש [פלילי]	אב	דוד גרעוני	שופט בית משפט שלום י"ם
47 ספיה קנדלפת אנג'ל	יחידת סגנונית ציבורית מחוז חיפה	בן זוג	בסאם קנדלפת	שופטת בית משפט השלום צפת
48 נבון דיב	פרקליטות המדינה מחוז חיפה, פלילי	בן זוג	מירב קלמפנר נבון	שופטת בית משפט השלום חיפה

החתן | מאור אבן חן

האב | עודד מודריק

האישה | מרים רובינשטיין

הבעל | אליקים רובינשטיין

הבת | אילונה לינדנשטראוס

האב | מיכה לינדנשטראוס